

ЗАТВЕРДЖЕНО
Розпорядження начальника
Бахмутської міської військової
адміністрації Бахмутського району
Донецької області
від 31.12.2025 № 346 рр
Додаток

КОМПЛЕКСНА ПРОГРАМА
ЗБЕРЕЖЕННЯ КУЛЬТУРИ ТА ЛОКАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ БАХМУТСЬКОЇ
МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026 РІК

Бахмут
2025 рік

З М І С Т

Паспорт Комплексної програми збереження культури та локальної ідентичності Бахмутської міської територіальної громади на 2026 рік	3
Вступ	12
1. Аналіз існуючого стану та визначення проблем, на розв'язання яких спрямована Програма	13
2. Мета Програми.....	13
3. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблем.....	17
4. Обсяги та джерела фінансування Програми	18
5. Строки виконання Програми.....	18
6. Очікувані результати виконання Програми	18
7. Координація та контроль за виконанням Програми.....	18
Додаток 1. Заходи з реалізації Комплексної Програми	
Додаток 2. Показники результативності Комплексної Програми	
Додаток 3. Ресурсне забезпечення Комплексної Програми	

ПАСПОРТ

Комплексної програми збереження культури та локальної ідентичності
Бахмутської міської територіальної громади
на 2026 рік

1.	Ініціатор розроблення Програми	Управління культури Бахмутської міської ради
2.	Дата, номер і назва розпорядчого документа про розроблення проекту Програми	
3.	Головний розробник Програми	Управління культури Бахмутської міської ради
4.	Співрозробники Програми	Заклади культури Бахмутської міської територіальної громади
5.	Відповідальний виконавець Програми	Управління культури Бахмутської міської ради
6.	Співвиконавці (учасники) Програми	Управління культури Бахмутської міської ради, заклади культури Бахмутської міської територіальної громади
7.	Строк реалізації Програми	2026 рік
8.	Мета Програми	<p>Основна мета Програми - збереження культурного коду Бахмутської міської територіальної громади, забезпечення його передачі майбутнім поколінням та створення основи для відновлення культурного простору після деокупації та стабілізації регіону.</p> <p>Для досягнення стратегічної мети збереження культурного коду Бахмутської міської територіальної громади та забезпечення його передачі майбутнім поколінням передбачається реалізація комплексного підходу. В умовах тимчасової окупації частини території Бахмутської міської територіальної громади та обмеженого доступу до фізичних об'єктів культурної спадщини, програма передбачає інноваційні підходи до збереження культурного коду.</p> <p>Музейна справа: – продовження науково-дослідницької роботи за</p>

	<p>провідними темами, у визначених формах реалізації наукових досліджень (включно з вивченням та документацією історії та технологій гіпсового лиття Бахмутської міської територіальної громади);</p> <ul style="list-style-type: none"> – забезпечення підготовки і видання Книги пам'яті загиблих захисників та захисниць України, мешканців Бахмутської міської територіальної громади; – розробка наукової концепції експозиції музею за закріпленими хронологічними періодами; – вивчення об'єктів історичної спадщини Бахмутської міської територіальної громади, фіксація втрат і руйнувань внаслідок повномасштабної збройної агресії Російської Федерації проти України; – розширення співпраці з науковими, освітніми, культурними установами України та зарубіжних країн щодо реалізації спільних науково-дослідницьких проєктів у галузі регіональної історії та краєзнавства; – організація онлайн-виставок живопису, графіки, декоративно-ужиткового мистецтва, тематичних онлайн-виставок до державних свят, пам'ятних дат; – створення музейних куточків при осередках підтримки мешканців Бахмутської міської територіальної громади та експозиції «Битва за Бахмут» в Національному музеї історії України в Другій світовій війні; – створення інтерактивних виставок, віртуальних екскурсій, запису і презентації усних історій мешканців Бахмутської міської територіальної громади та носіїв традиції гіпсового литва;
--	--

		<p>– продовження участі в грантових програмах, онлайн заходах з вивчення сучасних підходів до маркетингу Комунального закладу культури «Бахмутський краєзнавчий музей».</p> <p>Бібліотечна справа:</p> <p>– робота над поповненням книжкових полицок при осередках підтримки мешканців Бахмутської міської територіальної громади – звернення до видавництв, до бібліотек України, участь в грантових програмах;</p> <p>– розвиток партнерства з провідними бібліотеками України - Комунальним закладом Львівської обласної ради «Львівська обласна бібліотека для юнацтва ім. Романа Іваничука», Комунальним закладом культури «Дніпропетровська обласна бібліотека для дітей», Комунальним закладом культури «Жовтоводська централізована бібліотечна система» для взаємного збагачення досвідом та реалізації спільних проєктів;</p> <p>– реалізація проєкту «Почути світ, щоб бачити життя» - робота з людьми з вадами зору та людьми похилого віку;</p> <p>– залучення нових користувачів шляхом забезпечення доступу до культурних ресурсів незалежно від місця перебування (телеграм канал «Бахмут бібліотечний»).</p> <p>Клубна справа:</p> <p>– оновлення механізму діяльності, надання культурних послуг, підвищення рівня залучення мешканців Бахмутської міської територіальної громади та інших внутрішньо переміщених осіб до споживання доступних культурних послуг на територіях приймаючих громад в межах країни;</p>
--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> – психологічне розвантаження та культурна адаптація внутрішньо переміщених осіб Бахмутської міської територіальної громади; – реалізація ветеранської політики шляхом створення та супроводу клубів, гуртків та творчих об'єднань для ветеранів та членів їх сімей, організації зустрічей, тематичних заходів та творчих майстерень, спрямованих на їх соціальну інтеграцію та реабілітацію; – створення сучасного затребуваного культурного продукту; – відродження та підтримка національної культури, народної пісні, музики, декоративно-ужиткового мистецтва; – збереження та популяризація нематеріальної культурної спадщини Бахмутської міської територіальної громади, зокрема елементу «Практика гіпсового лиття Бахмутської міської територіальної громади», через системну роботу з носіями традиції, організацію тематичних майстер-класів, творчих лабораторій, фестивалів та виставок гіпсового лиття, їх фіксацію в аудіо-, відео- та цифровому форматі для створення архіву знань; – забезпечення діалогу та взаємозбагачення культур національних меншин Бахмутської міської територіальної громади шляхом підтримки їх культурних ініціатив, організації спільних свят, фестивалів, тематичних вечорів та майстер-класів; – робота творчих колективів, любительських об'єднань та клубів за інтересами дистанційно та стаціонарно в місцях компактного тимчасового проживання мешканців
--	--	--

		<p>Бахмутської міської територіальної громади на території України;</p> <ul style="list-style-type: none"> – популяризація культурної спадщини Бахмутської міської територіальної громади серед дитячої та молодіжної аудиторії шляхом інтерактивних занять та воркшопів з гіпсового литва; – задоволення потреб населення Бахмутської міської територіальної громади у спілкуванні та творчій реабілітації в тому числі через спільну практику гіпсового литва; – патріотичне виховання дітей та молоді на основі локальної історії, ветеранського досвіду та унікальних локальних традицій; – підвищення якості рівня проведення культурно-мистецьких заходів з урахуванням умов воєнного стану; – забезпечення виконання державних та обласних програм у галузі культури з питань виховної, дозвіллевої та художньо-творчої роботи; – відродження та збереження нематеріальної культурної спадщини, пошук нових елементів, дослідження, документування та популяризація; – участь в міських, регіональних, обласних, Всеукраїнських, Міжнародних фестивалях, конкурсах, оглядах, виставках самодіяльного образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва та інших культурно-мистецьких заходах для презентації локальної ідентичності, зокрема елементу «Практика гіпсового лиття Бахмутської міської територіальної громади», а також культур національних меншин громади. <p>Мистецька освіта:</p>
--	--	---

	<ul style="list-style-type: none"> – забезпечення доступу до якісної мистецької освіти для дітей та молоді Бахмутської міської територіальної громади незалежно від місця їхнього проживання; – реалізація індивідуальних освітніх траєкторій через впровадження гнучких та експериментальних навчальних програм відповідно до сучасних стандартів і потреб учнів; – підвищення охоплення освітнім процесом завдяки ефективному поєднанню офлайн і онлайн форматів навчання; – збереження та мобільна трансформація мистецької освітньої мережі через створення навчальних осередків при осередках підтримки мешканців Бахмутської міської територіальної громади та на територіях приймаючих громад; – покращення якості дистанційного навчання за рахунок цілеспрямованого підвищення кваліфікації викладачів, оволодіння сучасними цифровими інструментами й педагогікою дистанційного формату; – підвищення мотивації педагогів та учнів до участі в освітньому процесі, зростання академічних досягнень та творчої активності; – сприяння культурному обміну та налагодженню міжрегіонального співробітництва; – формування безпечного та дружнього до дитини освітньо-культурного середовища, у якому учень має змогу вільно виражати емоції, отримувати позитивний досвід спілкування та відновлювати внутрішній ресурс; – соціальна адаптація дітей із досвідом вимушеного переміщення до
--	--

		<p>більш безпечних регіонів України або пережитого стресу шляхом інтеграції у колективні творчі проекти;</p> <ul style="list-style-type: none"> – зміцнення співпраці між школою, родинами, громадами та державними ініціативами, зокрема у сфері психічного здоров'я та культурного розвитку дитини; – підвищення педагогічної майстерності викладачів, педагогічної кваліфікації та досвіду дистанційної роботи, розвиток креативних індустрій та культурних стартапів, посилення міжвідомчої взаємодії; – промоція культурних надбань на регіональному, всеукраїнському та міжнародному рівнях, популяризація кращих досягнень, обмін досвідом, розвиток творчої майстерності; – заохочення обдарованих і талановитих дітей, молоді у сфері культури та мистецтва. <p>Реалізація цих заходів дозволить не тільки зберегти унікальний культурний код Бахмутської міської територіальної громади в умовах воєнного стану, а й закласти міцну основу для його подальшого розвитку в повоєнний період. Особливий акцент робиться на створенні сучасних інструментів збереження та популяризації культурної спадщини, що забезпечить її доступність як для нинішніх, так і для майбутніх поколінь.</p>
9.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми, всього:	1054,7 тис.грн.
9.1.	в тому числі: - кошти державного бюджету; - кошти обласного бюджету; - кошти бюджету Бахмутської	- - 605,2 тис. грн;

	міської територіальної громади; - кошти інших джерел	449,50 тис. грн.
10.	Очікувані результати виконання	<p>Реалізація Програми дозволить створити цілісну систему збереження культурного коду Бахмутської міської територіальної громади в умовах воєнного стану. Культурні інституції трансформуються та поєднують традиційні функції з інноваційними підходами.</p> <p>Для внутрішньо переміщених осіб продовжать функціонувати заклади культури в оновленому форматі, що забезпечить психологічне розвантаження через мистецтво, збереження ідентичності та можливість творчої реалізації. Особлива увага приділятиметься роботі з дітьми, які отримують доступ до якісної мистецької освіти незалежно від місця перебування.</p> <p>Спільні проекти з іншими громадами сприятимуть культурному обміну та інтеграції внутрішньо переміщених осіб. Творчі колективи продовжать свою діяльність у нових форматах, зберігаючи аматорське мистецтво як важливий елемент громадського життя.</p> <p>Програма закладе міцну основу для повоєнного відродження, зберігаючи живий зв'язок між роз'єднаними частинами Бахмутської міської територіальної громади. Культура стане інструментом соціальної реабілітації, відбудови громадських зв'язків та формування спільного майбутнього. В результаті буде збережено унікальну ідентичність Бахмутської міської територіальної громади, яка стане основою для його відродження як сучасного культурного центру.</p>

11.	Ключові показники ефективності	<ul style="list-style-type: none"> - збереження культурної спадщини Бахмутської міської територіальної громади; - підтримка митців Бахмутської міської територіальної громади та культурних інституцій; - адаптація культурних ініціатив до умов воєнного стану; - збереження та популяризація локальної ідентичності в приймаючих громадах; - підтримка соціокультурного життя мешканців Бахмутської міської територіальної громади; - зменшення соціальної ізоляції внутрішньо переміщених осіб через культурні ініціативи; - створення нових культурних зв'язків, які сприятимуть повоєнному відновленню Бахмутської міської територіальної громади.
-----	--------------------------------	--

ВСТУП

Підготовка Комплексної програми збереження культури та локальної ідентичності Бахмутської міської територіальної громади на 2026 рік (далі - Програма) зумовлена низкою критичних чинників, пов'язаних із широкомасштабною військовою агресією Російської Федерації проти України, окупацією, масовими переселеннями та ризиком втрати культурної спадщини. Культура Бахмутської міської територіальної громади – це живий архів пам'яті, який поєднує козацьку славу, промислову історію та сучасну стійкість. Її збереження не лише запобігає історичному забуттю, але й створює фундамент для повоєнного відродження Бахмутської міської територіальної громади та всієї України. Для бахмутян - внутрішньо переміщених осіб культура – це: спосіб не втратити себе серед культурного розмаїття України, це міст до нових громад через спільні проєкти.

Заходи Програми розроблені відповідно до законодавчих та нормативних актів, які визначають правові, організаційні та фінансові засади функціонування системи культури, регламентують суспільні відносини у галузі культури, сфері естетичного виховання підростаючого покоління, духовного розвитку особистості.

Враховуючи стратегічне значення збереження культурної спадщини Бахмутської міської територіальної громади в умовах воєнного стану, реалізація Програми передбачає цілеспрямовану роботу з існуючою інфраструктурою культурних установ. На сьогодні базова мережа закладів культури Бахмутської міської територіальної громади, незважаючи на тимчасову окупацію частини територій Бахмутської міської територіальної громади та масштабні руйнування, продовжує виконувати свої функції дистанційно як опорні центри культурного життя.

Продовжують повноцінну роботу з надання культурних послуг наступні заклади:

- Центральна міська бібліотека Бахмутської міської територіальної громади (далі - Центральна міська бібліотека БМТГ);
- Комунальний заклад спеціалізованої мистецької освіти «Школа мистецтв Бахмутської міської територіальної громади» (далі - Школа мистецтв БМТГ);
- Комунальний заклад культури «Бахмутський краєзнавчий музей» (далі - Бахмутський краєзнавчий музей);
- Базовий комунальний заклад культури «Бахмутський міський народний Дім» (далі - Бахмутський міський народний Дім).

Культурні заклади продовжують реалізацію державної політики в умовах дистанційної роботи, займаються підтримкою та психологічним розвантаженням, реабілітацією та інтеграцією у інші громади мешканців Бахмутської міської територіальної громади, внутрішньо переміщених осіб, а також працюють над збереженням культурної ідентичності Бахмутської міської територіальної громади. Вони тісно співпрацюють із осередками підтримки мешканців Бахмутської міської територіальної громади, а також з культурно-мистецькими установами в низці міст України: Києві, Дніпрі, Жовтих

Водах, Рівному, Харкові, Краматорську, Чернігові, Білій Церкві, Гостомелі, Синельниковому, Трускавці, Кременчуку, селищі Кути Івано-Франківської області, селі Білики Полтавської області, селі Хотів Київської області, селищі Гоща Рівненської області.

Основна робота закладів культури ведеться через офіційні сторінки закладів культури у соціальних мережах, де проводяться онлайн-заходи. Паралельно організовуються заходи в офлайн форматі.

1. Аналіз існуючого стану та визначення проблем, на розв'язання яких спрямована Програма

Сучасні умови воєнного стану, тимчасової окупації частини території Бахмутської міської територіальної громади та масових переселень створили серйозні загрози для збереження культурної спадщини та локальної ідентичності Бахмутської міської територіальної громади. Найбільш гострими проблемами є ризик повної втрати культурної спадщини через фізичне руйнування архітектурних пам'яток, музеїв і бібліотек унаслідок бойових дій. Одночасно спостерігається глибока дезінтеграція громадських зв'язків через масове переселення мешканців Бахмутської міської територіальної громади, що призводить до втрати соціальної ідентичності та психологічних травм, особливо серед дітей.

Існуючі культурні інституції стикаються з низкою серйозних викликів, пов'язаних із застарілими формами роботи, відсутністю ресурсів для функціонування в умовах воєнного стану та нагальною потребою цифрової трансформації культурних послуг. Особливу загрозу становлять потенційні труднощі повоєнного відродження, пов'язані з ризиком втрати культурного коду міста Бахмута, відсутністю ефективних механізмів культурної ревіталізації та небезпекою маргіналізації місцевої ідентичності.

Саме тому розробка цієї Програми стає нагальною необхідністю, оскільки вона спрямована на системне вирішення існуючих проблем через документування та збереження культурної спадщини, підтримку соціальної згуртованості за допомогою культурних проєктів, створення інноваційних механізмів роботи культурних інституцій та підготовку міцної основи для майбутнього повоєнного відродження. Основою Програми є принцип, за яким культура стає не пасивним об'єктом збереження, а активним чинником соціальної реабілітації та відбудови Бахмутської міської територіальної громади. Це забезпечить не тільки збереження унікальної Бахмутської ідентичності, а й стане запорукою її еволюції в сучасних історичних реаліях.

2. Мета Програми

Основна мета Програми - збереження культурного коду Бахмутської міської територіальної громади, забезпечення його передачі майбутнім поколінням та створення основи для відновлення культурного простору після деокупації та стабілізації регіону.

Для досягнення стратегічної мети збереження культурного коду Бахмутської міської територіальної громади та забезпечення його передачі

майбутнім поколінням передбачається реалізація комплексного підходу. В умовах тимчасової окупації частини території Бахмутської міської територіальної громади та обмеженого доступу до фізичних об'єктів культурної спадщини, програма передбачає інноваційні підходи до збереження культурного коду.

Музейна справа:

- продовження науково-дослідницької роботи за провідними темами, у визначених формах реалізації наукових досліджень (включно з вивченням та документацією історії та технологій гіпсового лиття Бахмутської міської територіальної громади);
- забезпечення підготовки і видання Книги пам'яті загиблих захисників та захисниць України, мешканців Бахмутської міської територіальної громади;
- розробка наукової концепції експозиції музею за закріпленими хронологічними періодами;
- вивчення об'єктів історичної спадщини Бахмутської міської територіальної громади, фіксація втрат і руйнувань внаслідок повномасштабної збройної агресії Російської Федерації проти України;
- розширення співпраці з науковими, освітніми, культурними установами України та зарубіжних країн щодо реалізації спільних науково-дослідницьких проєктів у галузі регіональної історії та краєзнавства;
- організація онлайн-виставок живопису, графіки, декоративно-ужиткового мистецтва, тематичних онлайн-виставок до державних свят, пам'ятних дат;
- створення музейних куточків при осередках підтримки мешканців Бахмутської міської територіальної громади та експозиції «Битва за Бахмут» в Національному музеї історії України в Другій світовій війні;
- створення інтерактивних виставок, віртуальних екскурсій, запису і презентації усних історій мешканців Бахмутської міської територіальної громади та носіїв традиції гіпсового литва;
- продовження участі в грантових програмах, онлайн заходах з вивчення сучасних підходів до маркетингу Комунального закладу культури «Бахмутський краєзнавчий музей».

Бібліотечна справа:

- робота над поповненням книжкових полицок при осередках підтримки мешканців Бахмутської міської територіальної громади – звернення до видавництв, до бібліотек України, участь в грантових програмах;
- розвиток партнерства з провідними бібліотеками України - Комунальним закладом Львівської обласної ради «Львівська обласна бібліотека для юнацтва ім. Романа Іваничука», Комунальним закладом культури «Дніпропетровська обласна бібліотека для дітей», Комунальним закладом культури «Жовтоводська централізована бібліотечна система» для взаємного збагачення досвідом та реалізації спільних проєктів;
- реалізація проєкту «Почути світ, щоб бачити життя» - робота з людьми з вадами зору та людьми похилого віку;

– залучення нових користувачів шляхом забезпечення доступу до культурних ресурсів незалежно від місця перебування (телеграм канал «Бахмут бібліотечний»).

Клубна справа:

- оновлення механізму діяльності, надання культурних послуг, підвищення рівня залучення мешканців Бахмутської міської територіальної громади та інших внутрішньо переміщених осіб до споживання доступних культурних послуг на територіях приймаючих громад в межах країни;
- психологічне розвантаження та культурна адаптація внутрішньо переміщених осіб Бахмутської міської територіальної громади;
- реалізація ветеранської політики шляхом створення та супроводу клубів, гуртків та творчих об'єднань для ветеранів та членів їх сімей, організації зустрічей, тематичних заходів та творчих майстерень, спрямованих на їх соціальну інтеграцію та реабілітацію;
- створення сучасного затребуваного культурного продукту;
- відродження та підтримка національної культури, народної пісні, музики, декоративно-ужиткового мистецтва;
- збереження та популяризація нематеріальної культурної спадщини Бахмутської міської територіальної громади, зокрема елементу «Практика гіпсового лиття Бахмутської міської територіальної громади», через системну роботу з носіями традиції, організацію тематичних майстер-класів, творчих лабораторій, фестивалів та виставок гіпсового лиття, їх фіксацію в аудіо-, відео- та цифровому форматі для створення архіву знань;
- забезпечення діалогу та взаємозбагачення культур національних меншин Бахмутської міської територіальної громади шляхом підтримки їх культурних ініціатив, організації спільних свят, фестивалів, тематичних вечорів та майстер-класів;
- робота творчих колективів, любительських об'єднань та клубів за інтересами дистанційно та стаціонарно в місцях компактного тимчасового проживання мешканців Бахмутської міської територіальної громади на території України;
- популяризація культурної спадщини Бахмутської міської територіальної громади серед дитячої та молодіжної аудиторії шляхом інтерактивних занять та воркшопів з гіпсового литва;
- задоволення потреб населення Бахмутської міської територіальної громади у спілкуванні та творчій реабілітації в тому числі через спільну практику гіпсового литва;
- патріотичне виховання дітей та молоді на основі локальної історії, ветеранського досвіду та унікальних локальних традицій;
- підвищення якості рівня проведення культурно-мистецьких заходів з урахуванням умов воєнного стану;
- забезпечення виконання державних та обласних програм у галузі культури з питань виховної, дозвілєвої та художньо-творчої роботи;
- відродження та збереження нематеріальної культурної спадщини, пошук нових елементів, дослідження, документування та популяризація;

– участь в міських, регіональних, обласних, Всеукраїнських, Міжнародних фестивалях, конкурсах, оглядах, виставках самодіяльного образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва та інших культурно-мистецьких заходах для презентації локальної ідентичності, зокрема елементу «Практика гіпсового лиття Бахмутської міської територіальної громади», а також культур національних меншин громади.

Мистецька освіта:

- забезпечення доступу до якісної мистецької освіти для дітей та молоді Бахмутської міської територіальної громади незалежно від місця їхнього проживання;
- реалізація індивідуальних освітніх траєкторій через впровадження гнучких та експериментальних навчальних програм відповідно до сучасних стандартів і потреб учнів;
- підвищення охоплення освітнім процесом завдяки ефективному поєднанню офлайн і онлайн форматів навчання;
- збереження та мобільна трансформація мистецької освітньої мережі через створення навчальних осередків при осередках підтримки мешканців Бахмутської міської територіальної громади та на територіях приймаючих громад;
- покращення якості дистанційного навчання за рахунок цілеспрямованого підвищення кваліфікації викладачів, оволодіння сучасними цифровими інструментами й педагогікою дистанційного формату;
- підвищення мотивації педагогів та учнів до участі в освітньому процесі, зростання академічних досягнень та творчої активності;
- сприяння культурному обміну та налагодженню міжрегіонального співробітництва;
- формування безпечного та дружнього до дитини освітньо-культурного середовища, у якому учень має змогу вільно виражати емоції, отримувати позитивний досвід спілкування та відновлювати внутрішній ресурс;
- соціальна адаптація дітей із досвідом вимушеного переміщення до більш безпечних регіонів України або пережитого стресу шляхом інтеграції у колективні творчі проєкти;
- зміцнення співпраці між школою, родинами, громадами та державними ініціативами, зокрема у сфері психічного здоров'я та культурного розвитку дитини;
- підвищення педагогічної майстерності викладачів, педагогічної кваліфікації та досвіду дистанційної роботи, розвиток креативних індустрій та культурних стартапів, посилення міжвідомчої взаємодії;
- промоція культурних надбань на регіональному, всеукраїнському та міжнародному рівнях, популяризація кращих досягнень, обмін досвідом, розвиток творчої майстерності;
- заохочення обдарованих і талановитих дітей, молоді у сфері культури та мистецтва.

Реалізація цих заходів дозволить не тільки зберегти унікальний культурний код Бахмутської міської територіальної громади в умовах воєнного стану, а й

закласти міцну основу для його подальшого розвитку в повоєнний період. Особливий акцент робиться на створенні сучасних інструментів збереження та популяризації культурної спадщини, що забезпечить її доступність як для нинішніх, так і для майбутніх поколінь.

3. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблем

У сучасних умовах воєнного стану та тимчасової часткової окупації території Бахмутської міської територіальної громади традиційні методи збереження культурної спадщини потребують кардинального переосмислення та адаптації. Виходячи з аналізу актуальних викликів, ми пропонуємо інтегрований підхід, який поєднує цифрові технології, мобільні форми роботи та терапевтичні методики.

Для забезпечення максимальної доступності культурних послуг діють культурні осередки та книжкові полицки при осередках підтримки мешканців Бахмутської міської територіальної громади, що функціонують у місцях компактного проживання внутрішньо переміщених осіб. У місті Дніпро продовжує роботу тифлокомплекс для людей з порушеннями зору. Активно працюють клуби за інтересами та творчі колективи, які проводять культурно-мистецькі заходи, засідання, заняття та майстер-класи для мешканців Бахмутської міської територіальної громади у різних містах їх тимчасового проживання.

Особливу увагу приділено психосоціальній підтримці: впроваджуються програми арт-терапії та бібліотерапії, що допомагають мешканцям Бахмутської міської територіальної громади подолати травматичний досвід, знизити рівень стресу та відновити соціальні зв'язки.

Ефективність запропонованого підходу забезпечується через тісну співпрацю з партнерами – культурно-мистецькими закладами, відділами та управліннями культури приймаючих громад, які надають всебічну підтримку в рамках співпраці, та активне залучення митців Бахмутської міської територіальної громади до спільних культурно-мистецьких проєктів. Інноваційність цього підходу полягає в унікальному поєднанні традиційних методів збереження культурної спадщини з сучасними цифровими технологіями та психосоціальними практиками, що створює цілісну систему, здатну не лише зберегти культурний код Бахмутської міської територіальної громади в найскладніших умовах, але й закласти міцну основу для його подальшого розвитку в повоєнний період.

Заходи з реалізації Комплексної Програми викладені у додатку 1 до Програми.

4. Обсяги та джерела фінансування Програми

Головний розпорядник коштів і виконавець Програми – Управління культури Бахмутської міської ради.

Фінансування Програми здійснюється за рахунок бюджетних та позабюджетних коштів не заборонених чинним законодавством України. Бюджетні кошти виділяються в межах бюджетних призначень, передбачених на

відповідний рік, які встановлюються з урахуванням наявних фінансових ресурсів, що спрямовуються на виконання завдань Програми.

Ресурсне забезпечення Комплексної Програми викладено у додатку 3 до Програми.

5. Строки виконання Програми

Реалізація заходів за відповідними напрямками Програми передбачена на 2026 рік.

6. Очікувані результати виконання Програми

Реалізація Програми дозволить створити цілісну систему збереження культурного коду Бахмутської міської територіальної громади в умовах воєнного стану. Культурні інституції трансформуються та поєднують традиційні функції з інноваційними підходами.

Для внутрішньо переміщених осіб продовжать функціонувати заклади культури в оновленому форматі, що забезпечить психологічне розвантаження через мистецтво, збереження ідентичності та можливість творчої реалізації. Особлива увага приділятиметься роботі з дітьми, які отримують доступ до якісної мистецької освіти незалежно від місця перебування.

Спільні проєкти з іншими громадами сприятимуть культурному обміну та інтеграції внутрішньо переміщених осіб. Творчі колективи продовжать свою діяльність у нових форматах, зберігаючи аматорське мистецтво як важливий елемент громадського життя.

Програма закладе міцну основу для повоєнного відродження, зберігаючи живий зв'язок між роз'єднаними частинами Бахмутської міської територіальної громади. Культура стане інструментом соціальної реабілітації, відбудови громадських зв'язків та формування спільного майбутнього. В результаті буде збережено унікальну ідентичність Бахмутської міської територіальної громади, яка стане основою для його відродження як сучасного культурного центру.

Показники результативності Комплексної Програми викладені у додатку 2 до Програми.

7. Координація та контроль за виконанням Програми

Координацію за ходом реалізації Програми здійснює Управління культури Бахмутської міської ради. Виконавці програми: Управління культури Бахмутської міської ради, заклади культури.

Основні напрямки і заходи Програми можуть коригуватися в період її дії.

Виконання Програми припиняється після закінчення встановленого строку її реалізації.

Після закінчення строку реалізації Програми Управління культури Бахмутської міської ради складає заключний звіт про результати її виконання та подає в установленому порядку разом із пояснювальною запискою про кінцеві результати виконання Програми, не пізніше ніж у двомісячний строк після закінчення встановленого строку її виконання.

Комплексна програма збереження культури та локальної ідентичності Бахмутської міської територіальної громади на 2026 рік підготовлена Управлінням культури Бахмутської міської ради.

**Начальник Управління культури
Бахмутської міської ради**

Ірина БУЛГАКОВА

Заступник міського голови

Сергій РОДІН